

महाराष्ट्र शासन

तंत्र शिक्षण विभागीय कार्यालय, पुणे

४१२-ई, शिवाजीनगर, पुणे - ४११ ०१६.

दूरध्वनी क्र.०२०-२५६५६२३४/२५६५७१७६
Email ID : ropune@demaharashtra.gov.in

महत्वाचे /तात्काळ

जा. क्र. : तंशिविकापु/विवि-५/हर घर तिरंगा / २०२२/ ३३६०
दिनांक : 14 JUL 2022

परिपत्रक

प्रति,
प्राचार्य / संचालक,
या कार्यालयाचे अधिनस्त सर्व शासकीय/अशासकीय अनुदानित/
खाजगी विनाअनुदानित संस्था

विषय : “स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव” अंतर्गत “हर घर झंडा” हा उपक्रम “हर घर तिरंगा”
म्हणून राबविण्याबाबत

संदर्भ वाचावे : १. महाराष्ट्र शासन पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग यांचे शासन परिपत्रक

क्र.८२२२/प्र.क्र.१६१ सां.का.४ दिनांक ३०/०६/२०२२

२. महाराष्ट्र शासन पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग यांचे शासन परिपत्रक

क्र.८२२२/प्र.क्र.११० (भाग-२)/सां.का.४ दिनांक ३०/०६/२०२२

३. महाराष्ट्र शासन पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग यांचे शासन परिपत्रक

क्र.८२२२/प्र.क्र.११० (भाग-२)/सां.का.४ दिनांक २०/०६/२०२२

४. महाराष्ट्र शासन ग्राम विकास व पंचायत राज विभाग यांचे परिपत्रक क्र./स्वा.अ.म-

ग्रा.वि.क्षे.अ./२०२२ प्र.क्र./२९ दि.०६/०७/२०२२

उपरोक्त विषयास अनुसरून संदर्भीय पत्रासोबत प्राप्त झालेल्या महाराष्ट्र शासन पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग यांचे शासन परिपत्रकानुसार कळविणेत येते की, “स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव” अंतर्गत दिनांक ११ ऑगस्ट, २०२२ ते दिनांक १७ ऑगस्ट, २०२२ या कालावधीमध्ये केंद्र शासनाच्या सूचनेनुसार “हर घर झंडा” हा उपक्रम राबविण्याबाबतच्या मार्गदर्शक सूचना उपनिर्दिष्ट क्र.३ च्या शासन परिपत्रकान्वये परिशिष्ट अ मधील ई मध्ये एकत्रितरित्या प्रसृत करण्यात आल्या आहेत.

केंद्र शासनाने सदर उपक्रमाच्या नावात केलेला बदल विचारात घेता “स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव” अंतर्गत “हर घर झंडा” हा उपक्रम “हर घर तिरंगा” या नावाने राबविण्यात यावा असे संदर्भाधीन दि.३०.०६.२०२२ च्या शासन परिपत्रकान्वये निर्देश दिलेले आहेत. सदर निर्देशाच्या अनुषंगाने कळविण्यात येते की, ज्या- ज्या ठिकाणी “हर घर झंडा” उपक्रम असा उल्लेख असेल, त्या ठिकाणी “हर घर तिरंगा” उपक्रम असे संबोधण्यात यावे.

“आजादी का अमृत महोत्सव” अर्थात “स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव” अंतर्गत दिनांक ११ ऑगस्ट २०२२ ते दिनांक १७ ऑगस्ट २०२२ या कालावधीमध्ये केंद्र शासनाच्या सूचनेनुसार “हर घर झंडा” ऐवजी “हर घर तिरंगा” हा उपक्रम राबविण्यात येत

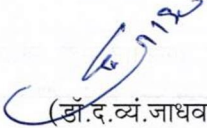
आहे. या उपक्रमाच्या यशस्वी अंमलबजावणीसाठी केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचना एकत्रितरित्या खालील प्रमाणे उधृत करण्यात येत आहे.

१. दिनांक ११ ऑगस्ट २०२२ ते दिनांक १७ ऑगस्ट २०२२ या कालावधीत या कार्यालयाच्या अधिनस्त सर्व संस्था / कार्यालयांनी त्यांच्या इमारतीवर राष्ट्रध्वजाची उभारणी स्वयंस्फूर्तीने करावी. तसेच प्रत्येक घर, इमारतीवर राष्ट्रध्वज उभारणीसाठी पालकांना प्रोत्साहित करावे.
२. या उपक्रमांतर्गत संस्था/ कार्यालय स्तरावर आयोजित कार्यक्रमाची छायाचित्रे, चित्रफिती, ध्वनीमुद्रण इ. सर्व राज्य सरकारच्या amritmahotsav.nic.in या संकेतस्थळावर अपलोड करावे.
३. सर्व पालकांमध्ये या उपक्रमाबाबत रुची निर्माण करण्यासाठी वेबसाईट, ई- कॉमर्स तसेच राष्ट्रध्वज भेट देणे अशा माध्यमांचा आधार घेण्यात यावा.
४. राष्ट्रध्वजाला समर्पित विशेष संमेलने/ शिबीरे/ चर्चासत्र इ. चे आयोजन संस्था/ कार्यालय स्तरावर करण्यात यावे.
५. #hargharjhandha या हॅशटॅगखाली समाज माध्यमांवर छायाचित्रे प्रसारित करावीत.
६. राज्य/ जिल्हा / संस्थांचा उल्लेख करून समाज माध्यमांवर फोटो शेअर करावेत.
७. सर्व पालकांना या उपक्रमामध्ये सहभागी होण्यासाठी विशेष दैनंदिन सूचना पत्रे, पत्रके वितरीत करावीत.
८. “हर घर झंडा” विषयी माहिती देण्यासाठी पालक शिक्षक सभांचे आयोजन करावे. ध्वज निर्मिती, वितरण, देशभक्ती यांच्याशी संबंधित असलेल्या स्वारस्यपूर्ण कथा निर्माण कराव्यात. आजादी का अमृत महोत्सव इ.बाबतचे चित्रपट दाखवावेत.
९. भिंतीचित्रे (वॉल पेंटिंग्ज) निर्माण करावीत.
१०. राष्ट्रध्वजाची विक्री व वितरण केंद्रे निर्माण करण्याची विशेष मोहिम घेण्यात यावी.
११. केंद्र शासनाच्या सांस्कृतिक मंत्रालयाकडून खालील स्वरुपाचे सहाय्य उपलब्ध केले जाणार आहे, त्याचाही लाभ घेण्यात यावा.

- आजादी का अमृत महोत्सव (amritmahotsav.nic.in) या संकेत स्थळावर हर घर झंडा कॉर्नर
- अनुवाद करण्यासाठी व प्रसार व प्रचार करण्यासाठी पुरविलेली माहिती व संप्रेक्षण साहित्य डाऊनलोड कराव्यात.
- जाहिरात फलक, बॅनर, प्लिबबुक्स, सांगितिक जाहिराती (जिगल्स), ध्वनीमुद्रित इ. चे नमुने
- ध्वजगीत व ध्वनिचित्रफीत पुरविणे.

तसेच या विभागाच्या अधिनस्त सर्व शासकीय, अशासकीय अनुदानित व विनाअनुदानित संस्थांच्या संस्थाप्रमुखांना सूचित करण्यात येते की, वरील संदर्भांकीत सर्व शासन परिपत्रकाचे अवलोकन करून वर नमूद केलेल्या मार्गदर्शक सूचनानुसार अधिकारी/कर्मचारी/विद्यार्थी/पालक/नागरीक यांना सादर उपक्रमात सहभागी करण्यात यावे व संस्थाप्रमुखांना सूचित करण्यात येते की, आपल्या संस्था/कार्यालय स्तरावर कार्यक्रमाचे आयोजन करावे व त्याबाबतचा अनुपालन अहवाल छायाचित्रांसह, ध्वनीमुद्रण, चित्रफिती, इत्यादी माध्यमांद्वारे पत्रात संस्थेचा **डी.टी.ई. कोड व संस्थेचे नाव** नमूद करून या विभागीय कार्यालयास info.dteropune@gmail.com या ईमेल द्वारे सादर करावा. जेणेकरुण आपल्या संस्थेकडून प्राप्त झालेला अहवाल शासनास/संचालनालयास सादर करणे या कार्यालयास शक्य होईल.

सोबत : - मा. सहसंचालक, तंत्रशिक्षण संचालनालय, म.रा.मुंबई यांचे पत्र, शासन निर्णय व शासन परिपत्रक .

(डॉ.द.व्यं.जाधव)

सहसंचालक,
तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालय, पूणे.

प्रत : १ प्रोग्रामर तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालय, पुणे यांना संकेतस्थळावर प्रदर्शित करण्यासाठी.

२ मा.संचालक, तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य मुंबई ४००००१.

महाराष्ट्र शासन

तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य

३, महापालिका मार्ग, पत्र पेटी क्र. १९६७, मुंबई ४०० ००१.

दूरध्वनी क्र.०२२-६८५९७४३६,

ई-मेल—desk16@dtmaharashtra.gov.in, वेबसाईट: http://www.dtemaharashtra.gov.in

पत्र क्रमांक : १६/आस्था/हर घर तिरंगा/२०२२/ २१०
प्रति,

दिनांक 19 JUL 2022

१. सहसंचालक,
तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालय,
मुंबई/ पुणे/ नाशिक/ औरंगाबाद/ अमरावती/ नागपूर
२. सचिव,
महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळ,
मुंबई

विषय : स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव अंतर्गत "हर घर झंडा" हा उपक्रम "हर घर तिरंगा" म्हणून राबविण्याबाबत....

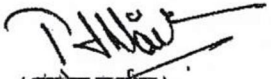
संदर्भ : शासन पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग परिपत्रक क्र. संकीर्ण ८२२२/प्र.क्र.११० (भाग २) सां.का.४, दि.३०.०६.२०२२

उपरोक्त विषयाचे संदर्भाधीन परिपत्रक पहावे. त्वरित संदर्भासाठी प्रत सोबत जोडली आहे.

"स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव" अंतर्गत दि.११.०८.२०२२ ते दि. १७.०८.२०२२ या कालावधीमध्ये "हर घर झंडा" हा उपक्रम राबविण्याबाबत केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार दि. २०.०६.२०२२च्या शासन परिपत्रकान्वये सूचना देण्यात आलेल्या आहेत. केंद्र शासनाच्या सांस्कृतिक मंत्रालयामार्फत "आजादी का अमृत महोत्सव" अंतर्गत "हर घर तिरंगा" हा उपक्रम राबविण्यात येत असल्याचे कळविले आहे.

केंद्र शासनाने सदर उपक्रमाच्या नावात केलेला बदल विचारात घेता "स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव" अंतर्गत "हर घर झंडा" हा उपक्रम "हर घर तिरंगा" या नावाने राबविण्यात यावा असे संदर्भाधीन दि.३०.०६.२०२२च्या परिपत्रकान्वये निर्देश दिलेले आहेत. सदर निर्देशांच्या अनुषंगाने कळविण्यात येते की, ज्या ज्या ठिकाणी "हर घर झंडा" उपक्रम असा उल्लेख असेल त्या ठिकाणी "हर घर तिरंगा" उपक्रम असे संबोधण्यात यावे. तसेच शासन परिपत्रक दि. २०.०६.२०२२ मध्ये नमूद व सोबत जोडलेल्या मार्गदर्शक सूचनांचे पालन करून सदर उपक्रम यशस्वी करण्याकरीता प्रसार माध्यम व इतर माध्यमातून देशाभिमान व जाणीव-जागृतीची मोहिम प्रभावीपणे व काटेकोरपणे राबविण्याकरीता आराखडा तयार करून त्याबाबतचा अहवाल या संचालनालयास तात्काळ सादर करावा.

(प्रमोद जाईक)
सहसंचालक,

तंत्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

प्रत माहिती व आवश्यक कार्यवाहीसाठी :

संचालनालयातील सर्व कार्यासने

F:\sumita\mis\sankirn\har ghar tiranga.docx

आवक क्र.

६६०९

“आजादी का अमृत महोत्सव” अर्थात “स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव” अंतर्गत दिनांक ११ ऑगस्ट २०२२ ते दिनांक १७ ऑगस्ट २०२२ या कालावधीमध्ये केंद्र शासनाच्या सूचनेनुसार "हर घर झंडा" ऐवजी "हर घर तिरंगा" हा उपक्रम राबविण्यात येत आहे. या उपक्रमाच्या यशस्वी अंमलबजावणीसाठी केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचना एकत्रितरित्या खालीलप्रमाणे पुन्हा उद्धृत करण्यात येत आहेत .

या संचालनालयाच्या अधिनस्त सर्व संस्था / कार्यालयांनी सदर मार्गदर्शक सूचनांचे पालन करून सदर उपक्रम यशस्वी करण्याकरीता प्रसार माध्यम व इतर माध्यमातून देशाभिमान व जाणीव-जागृतीची मोहिम प्रभावीपणे राबवावी.

१. दिनांक ११ ऑगस्ट २०२२ ते दिनांक १७ ऑगस्ट २०२२ या कालावधीत या संचालनालयाच्या अधिनस्त सर्व संस्था/ कार्यालयांनी त्यांच्या इमारतींवर राष्ट्रध्वजाची उभारणी स्वयंस्फूर्तीने करावी. तसेच प्रत्येक घर, इमारतींवर राष्ट्रध्वज उभारणीसाठी पालकांना प्रोत्साहित करावे.
२. या उपक्रमांतर्गत संस्था/ कार्यालय स्तरावर आयोजित कार्यक्रमाची छायाचित्रे, चित्रफिती, ध्वनीमुद्रण इ. सर्व राज्य सरकारच्या amritmahotsav.nic.in या संकेत स्थळावर अपलोड करावे.
३. सर्व पालकांमध्ये या उपक्रमाबाबत रुची निर्माण करण्यासाठी वेबसाईट, ई-कॉमर्स तसेच राष्ट्रध्वज भेट देणे अशा माध्यमांचा आधार घेण्यात यावा.
४. राष्ट्रध्वजाला समर्पित विशेष संमेलने/ शिबिरे / चर्चासत्र इ. चे आयोजन संस्था/ कार्यालय स्तरावर करण्यात यावे.
५. #hargharjhanda या हॅशटॅगखाली समाज माध्यमांवर छायाचित्रे प्रसारित करावीत.
६. राज्य/जिल्हा/संस्थांचा उल्लेख करून समाज माध्यमांवर फोटो शेअर करावेत.
७. सर्व पालकांना या उपक्रमामध्ये सहभागी होण्यासाठी विशेष दैनंदिन सूचना पत्रे, पत्रके वितरीत करावीत.
८. “हर घर झंडा” विषयी माहिती देण्यासाठी पालक शिक्षक सभांचे आयोजन करावे. ध्वज निर्मिती, वितरण, देशभक्ती यांच्याशी संबंधित असलेल्या स्वारस्यपूर्ण कथा निर्माण कराव्यात. आजादी का अमृत महोत्सव इ. बाबतचे चित्रपट दाखवावेत.
९. भिंतीचित्रे (वॉल पेंटिंग्ज) निर्माण करावीत.
१०. राष्ट्रध्वजाची विक्री व वितरण केंद्रे निर्माण करण्याची विशेष मोहिम घेण्यात यावी.
११. केंद्र शासनाच्या सांस्कृतिक मंत्रालयाकडून खालील स्वरूपाचे सहाय्य उपलब्ध केले जाणार आहे, त्याचाही लाभ घेण्यात यावा.
 - आजादी का अमृत महोत्सव (amritmahotsav.nic.in) या संकेत स्थळावर हर घर झंडा कॉर्नर
 - अनुवाद करण्यासाठी व प्रसार व प्रचार करण्यासाठी पुरविलेली माहिती व संप्रेक्षण साहित्य डाऊनलोड कराव्यात.
 - जाहिरात फलक, बॅनर, प्लिपबुक्स, सांगितिक जाहिराती (जिंगल्स), ध्वनीमुद्रित इ. चे नमुने
 - ध्वजगीत व ध्वनिचित्रफिती पुरविणे.

Handwritten notes and signatures at the top right corner.

Subject: "Mahatma" (in Hindi)

Author: "Mahatma" (in Hindi)

Signature of the author.

Editor: "Mahatma" (in Hindi)

Printer: "Mahatma" (in Hindi)

First paragraph of the text, starting with "Mahatma" (in Hindi).

Handwritten number "44" and other marks.

Second paragraph of the text, starting with "Mahatma" (in Hindi).

Third paragraph of the text, starting with "Mahatma" (in Hindi).

Text at the end of the third paragraph.

Text at the end of the fourth paragraph.

Text at the end of the fifth paragraph.

Text at the end of the sixth paragraph.

Text at the end of the seventh paragraph.

Text at the end of the eighth paragraph.

Text at the end of the ninth paragraph.

Text at the end of the tenth paragraph.

Text at the end of the eleventh paragraph.

Text at the end of the twelfth paragraph.

Text at the end of the thirteenth paragraph.

Text at the end of the fourteenth paragraph.

Text at the end of the fifteenth paragraph.

Text at the end of the sixteenth paragraph.

महाराष्ट्र शासन

ग्राम विकास व पंचायत राज विभाग

७ वा मजला, बांधकाम भवन, मर्झबंद रोड, फोर्ट, मुंबई - 400 001

Email ID:- maharddat75@gmail.com

जा.क्र./स्वा.अ.म- ग्रा.वि./क्षे.अ./२०२२ प्र.क्र./२९

दि: ०६.०७.२०२२

प्रति,

१. जिल्हाधिकारी (सर्व)
२. मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
जिल्हा परिषद, (सर्व)

विषय :-स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव अंतर्गत "हर घर तिरंगा" उपक्रम राबविण्याबाबत.

संदर्भ:-1) पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, पत्र क्र.संकीर्ण ८२२२/प्र.क्र.१८९/सां का.४ दि २३/०६/२०२२

भारतीय स्वातंत्र्याला ७५ वर्षे पूर्ण होत असल्याच्या पार्श्वभूमीवर, जनतेच्या मनात स्वातंत्र्य लढ्याच्या स्मृती तेवत रहाव्यात, स्वतंत्र संग्रामातील अज्ञात नायक/क्रांतिकारक/स्वातंत्र्य संग्रामात घडलेल्या विविध घटना यांचे स्मरण व्हावे, तसेच स्वातंत्र्यासाठी चेतवलेले स्फुल्लिंग कायम तेवत रहावे व देशभक्तीची जाज्वल्य भावना कायमस्वरूपी जनमानसात राहावी, या उद्देशाने या दैदिप्यमान इतिहासाचे अभिमानपूर्वक संस्मरण करण्यासाठी दिनांक ११ ऑगस्ट २०२२ ते दिनांक १७ ऑगस्ट २०२२ या कालावधीसाठी केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांप्रमाणे "हर घर तिरंगा" हा उपक्रम राबविण्यात येत आहे. या अनुषंगाने पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभागाच्या दिनांक २०.०५.२०२२ च्या शासन परीपत्रकान्वये सविस्तर मार्गदर्शक सूचना देण्यात आल्या आहेत. राज्य सरकारने हर घर तिरंगा अभियानासाठी ग्रामीण विकास विभागास राज्य समन्वय संस्था म्हणून नामनिर्देशित केले आहे, या उपक्रमाबाबत पुढीलप्रमाणे सूचना देण्यात येत आहे.

- केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार दिनांक ११ ऑगस्ट २०२२ ते दिनांक १७ ऑगस्ट २०२२ या कालावधीत राज्यातील प्रत्येक नागरिकांच्या घरावर तसेच सर्व शासकीय/निमशासकीय/खाजगी अस्थापना/सहकारी संस्था/शैक्षणिक संस्था यांच्या इमारतीवर राष्ट्रध्वजाची उभारणी स्वयंस्फूर्तीने करणे अपेक्षित आहे.
- तिरंगा हा निशुल्क असणार नाही, नागरिकांनी तो स्वच्छेने विकत घेण्यासाठी लोकांना प्रेरित करण्यात यावे. प्रत्येक जिल्हाधिकारी/ मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषदेला आवश्यक असलेल्या ध्वजांची संख्या निश्चित करणे महत्त्वाचे आहे.
- या उपक्रमासाठी ग्रामीण भागात जवळपास १.४६ कोटी कुटुंबे/घरे असून इतर कार्यालये, संस्था मिळून १.५० कोटी ध्वज फडकवता येईल असा अंदाज आहे.
- विविध स्तरातून सहकार्य मिळविण्यासाठी शाळा-कॉलेजेस, एनसीसी, एनएसएस, स्वयं सहाय्यता समूह, युवा मंडळ इत्यादी मधून तिरंगा वॉलेंटियर्स म्हणून नियुक्त करणे, तसेच स्थानिक स्तरावरून पालकमंत्री, खासदार, आमदार, स्थानिक स्वराज्य संस्थेतील पदाधिकारी/सदस्य, इतर प्रतिष्ठित नागरिक, खेळाडू, अधिकारी यांचेद्वारा नागरिकांना हर घर तिरंगा अभियानाबाबत आवाहन करण्यात यावे.

- प्रत्येक नागरिकाने तिरंगा झेंडा संहिताचे पालन करावे, याकरीता नागरिकांना माहिती देण्यात यावी.
- केंद्र सरकारच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार ग्रामपंचायत स्तरावरील ग्रामपंचायत व विविध सरकारी खात्यांमध्ये संस्था हे साठवणूक आणि विक्री केंद्र असतील, याप्रमाणे आणखी नियोजन करावयाचे आहे.
- महाराष्ट्रात खालीलप्रमाणे तिरंगा झेंडा पुरवठादार आहेत, केंद्रून ठोक स्वरूपात आपण झेंडा खरेदी करू शकता.

1. KVIC
2. NCCF-केंद्र सरकार उपक्रम.
3. GEM पोर्टल
4. स्थानिक विक्रेते, स्वयंसहाय्यता महिला समूह इ.
5. Indiamart सारखी ऑनलाइन खरेदी
6. याशिवाय मुंबईत द पलंग कंपनी वसई, द फ्लॅग शॉप इ.

- तसेच भारत सरकारच्या सांस्कृतिक मंत्रालयाकडून कळविण्यात आलेले काही तिरंगा पुरवठादारांचे संपर्क :
श्री. कबीर कुमार - ७०९१४७२५५५, ८८००२६५७७९, ईमेल - anirajcontractor@gmail.com यांच्याकडे असून मुंबईतील आणखी एक पुरवठादार श्री. पुष्कर नाईक- ८८००४८८०३०, ९८५९५८८३२५ हे असून ते NCCF आणि खरेदीदार यांच्यात समन्वय साधून तालुकास्तरावर झेंडे वाटपाची तयारी दर्शविली आहे.
- वरील विक्रेत्यांना किंवा स्थानिक विक्रेत्यांना आपल्या जिल्हातील आवश्यक घरांच्या संख्येनुसार पुरवठा आदेश दिला जाऊ शकतो. तिरंगा झेंडा साठवणूक केलेल्या ग्रामपंचायत येथून स्थानिक नागरिकांनी स्वयंस्फूर्तीने तिरंगा खरेदी करण्याबाबत ग्रामपंचायत क्षेत्रात जाणीवजागृती निर्माण करून हर घर तिरंगा उपक्रम यशस्वी करण्यात यावा.
- 'हर घर तिरंगा' उपक्रमांतर्गत जिल्हातील घरांची, संस्थांची निश्चिती, ल्युहासाठी आवश्यक झेंडेची संख्या, त्यांची खरेदी, वितरण, उत्पादन, प्रत्यक्षात झेंडे लावणे इ. सर्व बाबींची पूर्तता, संपूर्ण नियोजन आपले कंत्राटव्यवसाय / जिल्हास्तरीय स्तरावर करण्याची जबाबदारी आपली राहिल, याची कृपया नोंद घ्यावी.
या उपक्रमाची जिल्हास्तरावर पुढीलप्रमाणे कार्यान्वयन समिती असेल.
जिल्हास्तरीय कार्यान्वयन समिती

1	जिल्हाधिकारी	अध्यक्ष
2	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद	सहअध्यक्ष
3	पोलीस अधीक्षक	उपाध्यक्ष
4	विद्यापीठाचे कुलसचिव द्वारा उक्त प्रतिनिधी	सदस्य
5	मुख्याधिकारी, नगरपालिका	सदस्य
6	जिल्हा शल्यचिकित्सक	सदस्य
7	जिल्हा क्रीडा अधिकारी	सदस्य
8	जिल्हा माहिती अधिकारी	सदस्य
9	महाप्रबंधक, जिल्हा उद्योग केंद्र	सदस्य
10	जिल्हा खादी व ग्रामोद्योग अधिकारी	सदस्य
11	समन्वयक, MSRLM	सदस्य
12	उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पंचायत), जिल्हा परिषद	सदस्य सचिव

या उपक्रमाचे नियोजन पुढीलप्रमाणे असावे .

अ.क्र.	उपक्रम	कालावधी
1	कार्यक्रमाची रूपरेषा, घरांची संख्या-लक्ष्य निर्धारित करून शासनास कळविणे	08 जुलै
2	विविध स्तरावर 'हर घर तिरंगा' उपक्रमाबाबत प्रशिक्षण, जाणीवजागृती करणे, जिल्ह्यांना निर्देश देणे	7 जुलै ते 15 जुलै
3	विविध स्तरावर लक्ष्य संख्यानुसार झेंडा पुढेढादार निश्चित करणे	11 जुलै ते 15 जुलै
4	शाळा-कॉलेजेस, एनसीसी, एनएसएस, युवा मंडळ इत्यादी मधून तिरंगा वॉलंटियर्स म्हणून नियुक्त करणे	16 जुलै ते 20 जुलै
5	ग्रामीण भागात राज्यातील घरांवर, दुकाने, विविध संस्था, कार्यालयांवर तिरंगा फडकविणेसाठी उपलब्ध झेंड्याची संख्या निर्धारित करणे	20 जुलै ते 30 जुलै

अधिक माहितीसाठी संदर्भीय शासन परिपत्रक व सादरीकरण सोबत जोडले आहे.

या उपक्रमासाठी केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल या कार्यालयास व पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, हुतात्मा राजगुरू चौक, मदाम कामा मार्ग, मंत्रालय, मुंबई यांना खालील ईमेलवर पाठविण्यात यावा.

maharddat75@gmail.com, mahaculture@gmail.com, maha.amrutbharat@gmail.com

सोबत - १. संदर्भीय परिपत्रक

२. सादरीकरण

(राजेश कुमार, भा.प्र.से.)

अपर मुख्य सचिव

ग्राम विकास व पंचायत राज विभाग

प्रत :-

1. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन
2. अपर मुख्य सचिव, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
3. अपर मुख्य सचिव, गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई
4. प्रधान सचिव, सामान्य प्रशासन विभाग(राजशिष्टाचार), मंत्रालय, मुंबई
5. प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
6. प्रधान सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
7. सचिव, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई
8. सचिव, सामाजिक न्याय विभाग, मंत्रालय, मुंबई
9. सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
10. सर्व विभागीय आयुक्त यांना माहिती व कार्यवाहीसाठी
11. जिल्हा नोडल अधिकारी, स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव, तथा उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पंचायत), जिल्हा परिषद (सर्व) यांना तात्काळ कार्यवाहीसाठी.

"स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव" अंतर्गत
"हर घर झंडा" उपक्रम राबविण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग

शासन परिपत्रक क्र. संकीर्ण ८२२२/प्र.क्र. ११० (भाग-२)/सां.का.४

मादान कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक : २० जून, २०२२.

वाचा :- १) केंद्र शासनाच्या संस्कृति मंत्रालयाचे सादरीकरण

दिनांक १२ एप्रिल, २०२२ व दिनांक २० मे, २०२२

२) भारतीय ध्वज संहिता २००५

प्रस्तावना :-

भारतीय स्वातंत्र्याला ७५ वर्षे पूर्ण होत असल्याच्या पार्श्वभूमीवर, जनतेच्या मनात या स्वातंत्र्य लढ्याच्या स्मृती तेवत रहाव्यात, स्वातंत्र्य संग्रामातील अज्ञात नायक/ क्रांतिकारक/ स्वातंत्र्य संग्रामात घडलेल्या विविध घटना यांचे स्मरण व्हावे, स्वातंत्र्यासाठी चेतवलेले स्फुर्लिंग कायम तेवत रहावे व देशभक्तीची जाज्वल्य भावना कायमस्वरूपी जनमानसात रहावी, या उद्देशाने या दैदिध्यमान इतिहासाचे अभिमानपूर्वक संरक्षण करण्यासाठी "आजादी का अमृत महोत्सव" अर्थात "स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव" अंतर्गत दिनांक ११ ऑगस्ट २०२२ ते दिनांक १३ ऑगस्ट २०२२ या कालावधीमध्ये केंद्र शासनाच्या सूचनेनुसार "हर घर झंडा" हा उपक्रम राबविण्यात येत आहे.

२. केंद्र शासनाच्या संस्कृति मंत्रालयाने "हर घर झंडा" या विषयावरील दि.१२.०४.२०२२ व दि. २०.०५.२०२२ च्या दोन स्वतंत्र सादरीकरणांद्वारे या कार्यक्रमाच्या आयोजनाच्या अनुषंगाने विविध निर्देश दिलेले आहेत. त्यामध्ये, (१) या उपक्रमांतर्गत सर्व शासकीय/ निमशासकीय/ खाजगी आस्थापना /सहकारी संस्था/ शैक्षणिक संस्था यांनी त्यांच्या इमारतींवर व नागरिकांनी स्वतःच्या घरावर राष्ट्रध्वजाची उभारणी स्वयंस्फूर्तीने करण्यासाठी सकारात्मक प्रभावी प्रसिद्धी मोहिम राबविण्यात यावी. (२) याबाबत खुद्द नियोजनबद्ध कार्यक्रम आखण्यात येऊन उपरोक्त कालावधीत सदर उपक्रम यशस्वीपणे पार पाडण्यात यावा. (३) या उपक्रमाच्या यशस्वी अंमलबजावणीसाठी सर्व शासकीय/ निमशासकीय यंत्रणांनी प्रसार माध्यमातून जाणीव-जागृतीची मोहिम प्रभावीपणे राबवावी. (४) स्थानिक स्वराज्य संस्था, पोलीस यंत्रणा, शाळा व महाविद्यालये, परिवहन, आरोग्य केंद्रे, स्वस्त भाव धान्य दुकाने, सहकारी संस्था अशा सर्व सामान्य नागरिकांशी निगडित यंत्रणांचा वापर करुन सदर कार्यक्रम यशस्वी करावा, अशा सूचनांचा समावेश आहे. केंद्र शासनाच्या "हर घर झंडा" उपक्रम राबविण्याबाबतच्या दि. १२.०४.२०२२ च्या सादरीकरणांची प्रत सर्व मंत्रालयीन विभाग तसेच जिल्हाधिकारी यांना पाठविण्यात आली आहे. तसेच, दि.२०.०५.२०२२ च्या सादरीकरणाची प्रत सर्व मंत्रालयीन विभाग, विभागीय आयुक्त, जिल्हाधिकारी, पोलीस आयुक्त, मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, आयुक्त, महानगरपालिका यांना यापूर्वीच पाठविण्यात आली आहे. केंद्र शासनाने दिलेल्या सदरच्या मार्गदर्शक सूचना सर्व विभागांच्या पुनश्च: निदर्शनास आणण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन येती

शासन परिपत्रक :-

भारतीय स्वातंत्र्याला ७५ वर्षे पूर्ण होत आहेत. या गौरवशाली पर्वानिमित्त दिनांक १२ मार्च, २०२१ ते दिनांक १५ ऑगस्ट, २०२३ या कालावधीत "आजादी का अमृत महोत्सव" या उपक्रमाचे आयोजन करण्याबाबत केंद्र शासनाने कळविले आहे. त्यानुसार राज्यात सदर कालावधीमध्ये "भारतीय स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव" साजरा करण्याबाबत शासन निर्णय/शासन पत्रांद्वारे यापूर्वीच वेळोवेळी सूचना दिलेल्या आहेत. केंद्र शासनाच्या संस्कृति मंत्रालयाने जनतेच्या मनात स्वातंत्र्य लढ्याच्या स्मृती तेवत राहाव्यात व देशभक्तीची जाज्वल भावना कायम स्वरूपी मनात राहावी व त्याचे संस्मरण व्हावे या उद्देशाने "आजादी का अमृत महोत्सव" अंतर्गत दिनांक ११ ऑगस्ट २०२२ ते दिनांक १७ ऑगस्ट २०२२ या कालावधीमध्ये देशभरात "हर घर झंडा" हा उपक्रम राबविण्याचे निश्चित केले आहे. या उपक्रमाच्या यशस्वी अंमलबजावणीसाठी केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचना एकत्रितरित्या खालीलप्रमाणे पुन्हा उद्धृत करण्यात येत आहेत :-

- १) सर्व शासकीय / निमशासकीय यंत्रणांनी प्रसार माध्यमातून देशाभिमान व जाणीव-जागृतीची मोहिम प्रभावीपणे राबवावी.
- २) दिनांक ११ ते १७ ऑगस्ट २०२२ या कालावधीत प्रत्येक शासकीय/निमशासकीय व खाजगी आस्थापनांवर तसेच, प्रत्येक घर व इमारतींवर राष्ट्रध्वज उभारणेसाठी नागरिकांना प्रोत्साहित करावे.
- ३) नागरिकांनी राष्ट्रध्वज स्वतः विकत घेऊन उभारण्यासाठी त्यांना प्रेरित करावे.
- ४) सदर राष्ट्रध्वज उभारणीसाठी जास्तीत जास्त प्रसिद्धी करावी. यामध्ये प्रामुख्याने सामाजिक माध्यमांचा जास्तीत जास्त वापर करण्यात यावा.
- ५) केंद्रीय गृह विभाग यांच्या दिनांक ३० डिसेंबर २०२१ रोजीच्या अधिसूचनेन्वये भारतीय ध्वज संहिता २००२ भाग-१ मधील परिच्छेद १.२ मधील राष्ट्रध्वज हे "हाताने कातलेल्या किंवा विणलेल्या लोकर/सुत/सिल्क/खादी कापडापासून बनविलेला असेल", या तरतूदीमध्ये बदल करण्यात आला असून सदर बदलानुसार राष्ट्रध्वज हे हाताने कातलेल्या आणि हाताने विणलेल्या किंवा मशीनद्वारे तयार केलेल्या सुत / पॉलिस्टर/ लोकर/ सिल्क/खादी पासून बनविलेल्या कापडाचे असावेत असा उल्लेख केला आहे. या बदललेल्या तरतूदीनुसार तयार करण्यात आलेल्या राष्ट्रध्वजाचा वापर या प्रयोजनासाठी करता येईल.
- ६) संगीतातूनही राष्ट्रध्वजाबाबत वेगवेगळ्या पद्धतीने सादरीकरण करता येईल.
- ७) "हर घर झंडा" या कार्यक्रमाच्या अनुषंगाने नियोजनबद्ध कार्यक्रमाची आखणी करावी.
- ८) या उपक्रमामध्ये राज्य / देशातील / परदेशातील सहभागी होणाऱ्या व्यक्तींची नोंद घ्यावी.
- ९) राष्ट्रध्वज मुबलक उपलब्ध होणेबाबत खात्री संबंधित यंत्रणांनी करावी.
- १०) ऑनलाईन व ऑफलाईन राष्ट्रध्वज विक्री केंद्र राज्याने उपलब्ध करून द्यावे
- ११) भारतीय ध्वज संहितेचे पालन व्हावे व जाणते-अजाणतेपणी राष्ट्रध्वजाचा अपमान होऊ नये, याची दक्षता घेण्याबाबत नागरिकांमध्ये जाणीव-जागृती करावी.

- १२) "हर घर झंडा" या उपक्रमांतर्गत कार्यक्रमाची छायाचित्रे, चित्रफिती, खनीमुद्रण इ. केंद्र शासनाच्या संस्कृति मंत्रालयाच्या amritmanotsav.nic.in या संकेत स्थळावर अपलोड करावे.
- १३) नागरिकांमध्ये या उपक्रमाबाबत रुची निर्माण करण्यासाठी वेबसाईट, ई-कॉन्सल्टसेच राष्ट्रध्वज भेट देणे अशा माध्यमांचा आधार घेण्यात यावा.
- १४) स्थानिक स्वराज्य संस्था, पोलीस यंत्रणा, शाळा व महाविद्यालये, परिवहन, आरोग्य केंद्रे, स्वस्त भाद धान्य दुकाने, सहकारी संस्था अशा सर्व सामान्य नागरीकांशी निगडित यंत्रणांचा वापर करून सदर कार्यक्रम यशस्वी करण्यात यावा. याबाबतचा मार्गदर्शक कृती आराखडा सोबत परिशिष्ट "अ" मध्ये दर्शविण्यात आला आहे.

२. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक २०२२०६२०१८१९२१८२२३ असा आहे. हे शासन परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने सांकेतिक करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

सोबत - परिशिष्ट - अ

VILAS RAMRAO
THORAT

(विलास रा. थोरत)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई
२. मा. मुख्यमंत्री महोदय यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. उपमुख्यमंत्री महोदय यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
४. मा. मंत्री (सांस्कृतिक कार्य) / मा. राज्यमंत्री (सांस्कृतिक कार्य) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
६. सर्व विभागीय आयुक्त
७. सर्व पोलीस आयुक्त
८. सर्व जिल्हाधिकारी
९. सर्व जिल्हा पोलीस अधीक्षक
१०. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
११. सर्व आयुक्त, महानगर पालिका
१२. सर्व मुख्य अधिकारी, नगर पालिका / नगर पंचायत
१३. सर्व पंचायत समितीचे गट विकास अधिकारी
१४. पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभागाच्या अधिपत्याखाली सर्व क्षेत्रीय अधिकारी
१५. संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय, मुंबई
१६. निवड नस्ती, सां.का.४.

शासन परिपत्रक क्र. संकीर्ण ८२२२/प्र.क्र. ११० (भाग-२)/सां.का.४

“स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव” अंतर्गत “हर घर झंडा” उपक्रम राबविण्याबाबत

परिशिष्ट - अ

(अ) कृती आराखडा : ग्राम पंचायती

- सर्व ग्राम पंचायती - ग्रामीण प्रसारासाठी महत्वपूर्ण माध्यम
- संबंधित विभागांच्या स्तरावर आवश्यक असलेल्या ग्राम पंचायतींच्या प्रमुखांबरोबर संपर्क सत्रे / चर्चासत्रे यांचे आयोजन करावे.
- प्रत्येक गावात ध्वज वितरण आणि विक्री केंद्राची निश्चिती करावी.
- बचत गटांचा सहभाग स्थानिक : शिलाई काम करणाऱ्या गटांद्वारे ध्वजांची शिलाई / निर्मिती करता येईल.
- विक्री / वितरण केंद्र म्हणून ग्रामपंचायत कार्यालयांचा उपयोग करून घ्यावा.
- ग्राम पंचायतींद्वारे ध्वजांची मोठ्या प्रमाणावर खरेदी करता येईल. सदर खरेदी स्थानिक घरांच्या संख्येवर आधारीत असावी.
- सर्व शासकीय इमारती / संस्थांवर ध्वजारोहण करावे.
- स्थानिक लोकप्रतिनिधींना सहभागी करून घ्यावे.

(आ) कृती आराखडा : आरोग्य केंद्रे, रुग्णालये + ANM

- आरोग्य उपकेंद्रे, प्राथमिक आरोग्य केंद्रे, सामुदायिक आरोग्य केंद्रे, उपविभागीय रुग्णालये आणि जिल्हा रुग्णालये यांचा या उपक्रमात महत्वपूर्ण सहभाग अपेक्षित आहे.
- संदेश वहन साहित्य - प्रसिध्दी पत्रके, उभे फलक, बॅनर्स इ. स्थानिक भाषेत ठळकपणे प्रदर्शित करावेत.
- प्रसुतिगृहातील सहाय्यक परिचारिकांना तिरंग्याची माहिती असलेल्या पुस्तिका (फ्लिप बुक्स) यांचे वाटप करावे.
- लहान मुलांना रंग देण्यासाठी छापील आकृत्या, छापील कागद (कटआउट्स, प्रिंटआउट्स) उपलब्ध करून द्यावेत.
- रुग्णालयातील प्रतिका कक्षामध्ये डिजिटल पडदे लावावेत, ध्वज आणि कार्यक्रम संबंधित माहिती प्रदर्शित करावी, तिरंगा ध्वजगीत लावावे, आजादी का अमृत महोत्सव इ. बाबतचे चित्रपट दाखवावेत.

(इ) कृती आराखडा : रास्त भाव धान्य दुकाने (वाजवी किंमतीची दुकाने)

- रास्त भाव दुकाने :- ध्वज वितरण विक्री केंद्र म्हणून काम पाहावे.
- या दुकानांमध्ये आणि त्याच्या सभोवताली पूर्व ध्वनीमुद्रित संदेश, सांगितिक जाहिराती (जिंगल), राष्ट्रध्वजावरील माहिती माईकवर प्रसारित करावी.

(ई) कृती आराखडा: शाळा आणि महाविद्यालये

- शिक्षक आणि मुख्याध्यापक यांच्यामार्फत जाणीव-जागृती करणे. सदर योजनांचा प्रचार, प्रसार करण्यासाठी या माध्यमांचा वापर करावा.
- राष्ट्रध्वजाला समर्पित विशेष संमेलने / शिबीरे / चर्चासत्र इ. चे आयोजन करावे.
- #harghadhanda या हॅशटॅगखाली समाज माध्यमांवर छायाचित्रे प्रसारित करावीत. राज्य/जिल्हा/शाळेचा उल्लेख करून सोशल मीडियावर फोटो शेअर करावेत.
- पालकांचा सहभाग :- सर्व पालकांना सहभागी होण्यासाठी विशेष दैनंदिन सूचना पत्रे, पत्रके वितरीत करावीत.
- पालक शिक्षक सभा :- हर घर झंडा विषयी माहिती देण्यासाठी पालक शिक्षक सभांचे आयोजन करावे.

(उ) कृती आराखडा : पोलीस

- पोलीस महासंचालकांद्वारे हर घर झंडा या कार्यक्रमाबाबत विशेष बैठकांचे आयोजन करावे.
- विशेष तिरंगा मानवंदना संचलने आयोजित करावीत.
- हर घर झंडा या कार्यक्रमाविषयी प्रचार, प्रसार व जागरुकतेसाठी प्रचार साहित्य, पत्रिका व इतर साहित्य वितरीत करावे.
- पथनाट्यांद्वारे तिरंगाची आण-दाण-शान या संकल्पनेचा प्रसार करण्यात यावा.
- पोलीस स्टेशन परिसरात - फलक, प्रसिध्दीपत्रके, उभे फलक (स्टॅण्ड) लावावे व ध्वजारोहण करणे.
- पोलीस वसाहतींमध्ये राष्ट्रध्वजाची विक्री व वितरण केंद्रे निर्माण करण्याची विशेष मोहीम घ्यावी.
- सर्व पोलीस कर्मचाऱ्यांनी त्यांच्या वसाहतींमध्ये/घरी ध्वजारोहण करावे.
- प्रत्येक पोलीस तपासणी नाक्यावर तिरंगा ध्वजाची प्रसिध्दीपत्रके लावावी.

(ऊ) कृती आराखडा : परिवहन सुविधा

- राज्य परिवहनच्या बसेस "हर घर झंडा" याच्या संदेशाने रंगविल्या जाव्यात.
- पथकर व तपासणी नाके यांचे माध्यमातून हर घर झंडा या कार्यक्रमाचा प्रचार, प्रसार व जागरुकता निर्माण करण्यासाठी माहिती पुस्तिका, प्रसिध्दी पत्रके इ. वितरित करणे.
- अंतरसंपर्क (इंटरकॉम) आणि ध्वनीचित्रमुद्रण (व्हिडिओ) प्रणालीद्वारे राज्यांतर्गत प्रवासी बसेसमध्ये - सांगितिक जाहिराती (जिपल्स), ध्वनीमुद्रित ध्वजगीत वाजविणे, ध्वज संबंधित चित्रफित दाखविणे.

(ए) कृती आराखडा :- प्रसार माध्यमे संकेतस्थळ, मितीचित्रे इ.

- सर्व राज्य सरकारच्या संकेतस्थळांवर अमृत महोत्सव संकेतस्थळ (amritmahotsav.nic.in) हर घर झंड्याचा दुवा जोडावा.
- राज्य आणि जिल्हा स्तरावरील कृती आराखड्याबद्दल प्रसार माध्यमांना विशेष माहिती देणे. याअंतर्गत -
- १ जूनपासून दररोज विशेष बातमीपत्र सुरु करण्यासाठी दुरदर्शनचा, आकाशवाणीचा वापर करावा.
- स्थानिक प्रसिध्दी अधिकाऱ्यांनी सर्व कार्यक्रमांचे योग्य वार्ताकन करावे व त्यावर प्रकाशझोत टाकावा.
- ध्वज निर्मिती, वितरण, देशभक्ती यांच्याशी संबंधित असलेल्या स्वारस्यपूर्ण कथा निर्माण कराव्यात.
- सर्व सार्वजनिक बदलीच्या ठिकाणी मितीचित्रे (वॉल पेंटिंग्ज) निर्माण करावीत.

(ऐ) कृती आराखडा : महानगर पालिका, नगर पालिका, नगर परिषद, नगर पंचायत

- सर्व महानगर पालिका, नगर पालिका, नगर परिषद, नगर पंचायत - नागरी भागातील प्रसारासाठी महत्वपूर्ण माध्यम
- महानगर पालिका, नगर पालिका, नगर परिषद, नगर पंचायत यांच्या प्रशासकीय प्रमुखांनी संबंधित वॉर्डच्या अधिकाऱ्यांसमवेत समन्वय करून संपर्क सत्रे / चर्चासत्रे याचे आयोजन करावे.
- प्रत्येक वॉर्डात ध्वज वितरण आणि विक्री केंद्राची निश्चिती करावी.
- बचत गटांचा सहभाग : स्थानिक शिलाई काम करणाऱ्या गटांद्वारे ध्वजांची शिलाई / निर्मिती करता येईल.
- विक्री / वितरण केंद्र म्हणून महानगर पालिका, नगर पालिका, नगर परिषद, नगर पंचायत कार्यालयांचा उपयोग करून घ्यावा.
- महानगर पालिका, नगर पालिका, नगर परिषद, नगर पंचायत या आस्थापनांना ध्वजांची मोठ्या प्रमाणावर खरेदी करता येईल. सदर खरेदी स्थानिक घरांच्या संख्येवर आधारीत असावी.
- सर्व प्रशासकीय इमारती / संस्थांवर ध्वजारोहण करावे.
- स्थानिक लोकप्रतिनिधींना सहभागी करून घ्यावे.
- संदेश वहन साहित्य - प्रसिध्दी पत्रके, उभे फलक, बॅनर्स इ. स्थानिक भाषेत ठळकपणे प्रदर्शित करावेत.
- महानगर पालिका / नगरपालिकांच्या रुग्णालयातील प्रतिका कक्षांमध्ये डिजिटल पडदे लावावेत, ध्वज आणि कार्यक्रम संबंधित माहिती प्रदर्शित करावी, तिरंगा ध्वजगीत लावावे, आजादी का अमृत महोत्सव इ. बाबतचे चित्रपट दाखवावेत.
- राष्ट्रध्वजाला समर्पित विशेष संमेलने / शिबीरे / चर्चासत्रे इ. चे आयोजन करावे.
- महानगर पालिका, नगर पालिका, नगर परिषद, नगर पंचायत वसाहतींमध्ये राष्ट्रध्वजाची विक्री व वितरण केंद्रे निर्माण करण्याची विशेष मोहीम घ्यावी.

- जाहिरात फलक, बॅनर, मिस्त्रिय बुकस, साहित्यिक जाहिराती (जिगाब्लू), मजनीमुद्रिता इ. चे नमुने

(ओ) केंद्र शासनाच्या सांस्कृतिक मंत्रालयाकडून खालील स्वरुपाचे जाहिरात तयार करून केले जाईल.

- आज्ञादी का असूल महोत्सव (Amritmahotsav) का संकेतस्थळाकर हर घर झंढा कॉर्नर
- अनुवाद करण्यासाठी व प्रसार व जबाब करण्यासाठी पुरविलेली साहित्यी व संशोधन साहित्य डाऊनलोड कराव्यात.
- जाहिरात फलक, बॅनर, मिस्त्रिय बुकस, साहित्यिक जाहिराती (जिगाब्लू), मजनीमुद्रिता इ. चे नमुने
- ध्वजगीत व ध्वनिचित्रफिल पुरविली.
